

Byggnader från utslagen grisproduktion kan ge tillgång till nya arbetstillfällen

Många mindre grisproducenter har blivit utslagna av låga grisnoteringar, särskilt när volymen inte räckt att till att få del av pristilläggen. Leader+ är ett av EUs gemenskapsinitiativ, som ska främja utvecklingen på landsbygden och som kanske kan vara en hjälp att hitta ny försörjningskälla.

företagande

Leader+ utgår ifrån lokala förutsättningar och lokala initiativ. Tillgång till bra byggnader, t ex ett nedlagt grisstall, kan då vara en tillgång. Leader+ ska stödja nyskapande metoder för utveckling och förnyelse och är något av en experimentverkstad.

*Per Gomér
bredvid sin
"kolmila".*

På 12 platser i landet

Leader+ finns i alla EU-länder. I Sverige bedrivs leaderarbetet inom tolv lokala aktionsgrupper (LAG). Grupperna har bildats genom att boende och organisationer inom ett visst område har gått samman och arbetat fram en plan för lokal utveckling. Detta har skett tillsammans med myndigheter och företag. Syftet med projekten är att utveckla bl a turismen för att de olika bygderna ska överleva och helst växa.

I Ödeshögs kommun i Östergötland finns ett projekt i Holaveden. LAG-gruppen består av representanter för den ideella sektorn, det offentliga och det privata näringslivet. Det finns även ungdomsgrupper. Holaveden ligger sydost om Ödeshög och något norr om Smålandsgränsen. För att vända befolkningstrenden har ett aktivt arbete med att utveckla och hitta verksamheter som kompletterar lant- och skogsbruk pågått under ett antal år.

Bildade förening för att utveckla tillsammans

Sedan fem år tillbaka har lantbrukare i Holaveden bildat en gemensam förening, Holavedens Handelshus ekonomisk förening. Tillsammans vidareförädlar de råvaror från skogen och djuren. Från skogens restprodukt görs grillkol, från björkar björkvin, vidareförädlad lammkött och fårullprodukter. Byalagen i närliggande små orter, Boet och Trehörna, arbetar aktivt med utvecklingen av landsbygden. Vid Boets skola drivs förskolan i privat regi av frikyrkan. Drift och underhåll vid Boets skola sköts av byalaget.

Satsade på vin och grillkol

Per Gomér, norr om Boarp, har ett mindre jordbruk och är med i projektet Leader+. Han tar fram grillkol. Dessa grillkol är

Ordföranden Patrik Erixon, Holavedens handelshus, framför en större "kolmila".

producerade av lövträ och har betydligt högre energiinnehåll än det grillkol som köps på mackor eller i butiker. Under de senaste åren har det tillverkats ca 4 000 trekilosförpackningar.

Dessutom har Per även "tullat" björkar på sav för vintillverkning. Under 2004 tillverkades 900 flaskor vin i Holaveden. 2005 planeras för ca 2 000 flaskor. Försäljningen är överläten till Carl-Jan Granqvist, Grythyttan.

Per Gomér har övertagit föräldragården, som har 85 hektar bete och 80 hektar skog. På gården finns ett 50-tal nöt av köttträs. Gårdens ekonomi är därför inget över sig bra. Det behövs något vid sidan av för att förbättra den. Av den anledningen deltar Per via Leader+ med att tillverka grillkol. Per är en av ett 10-tal som tillverkar grillkol.

Kolar tre gånger per vecka

Han får rester av lövträ från olika snickier. Lövträet läggs i en tank/stålmila. Den mila eldas med gas i några timmar. Rökken som produceras går igenom träet. Efter

dessa timmar stängs gasen av och kolningen löper i 15–16 timmar. Därefter sker kylning som också tar ungefär lika lång tid.

På en vecka hinner Per med ca tre kolningar. Av en kolning blir det mellan 50–80 påsar grillkol á 3 kg. Men än så länge är paketeringen en bromskloss. Allt som produceras säljs. Många företag i närheten köper grillkol från denna verksamhet. Grillkoltillverkningen är enligt Per en tämligen bra inkomstkälla. Målet är ca 200 kronor per timme med detta.

Utöver detta sker även tappning av sav från björkar under tidig vår. Tappningen måste ske mellan tjällossning och lövsprickningen. En stor björk kan då avge ca 25 liter sav per dygn. Men för att björken ska fortleva kan den inte "tappas" mer än fyra säsonger. Kanske kan saven även komma hälsomarknaden till del!

Ytterligare kommentar

Det var mycket intressant att ta del av den gemenskap som förkommer i de olika pro-

duktionsgrenarna. Här visar man att samverkan är behövlig för landsbygdens fortsatta utveckling.

Intressant var att avfallet från olika snickrier kan användas till bl a grillkol. Grillkol som har ett betydligt högre energivärde än den vanliga grillkolen som finns att köpa lite varstans. Dessutom ger tillverkningen arbetstillfällen och extra inkomster till utövarna. Sopberget minskar.

En annan verksamhet som vuxit fram är

USA ökar beredskapen mot fågelinfluensa

USA ökar sin beredskap mot fågelinfluensan genom att bevilja 91,4 miljoner dollar till förebyggande insatser. President Bush lancerade en strategi för bekämpning i november. Därmed kan en intensivare övervakning verkställas och samtidigt öka bistånd och rådgivning till länder, som är berört av fågelinfluensan.

Lantbruksminister Mike Johans förklarar att pengarna gör lantbruksministeriet i stånd till att samarbeta med internationella partners med hänsyn till teknisk assistans. Mängden djurvaccin ska ökas med 40 miljoner doser och man ska fortsätta forskning och utveckling av vacciner. Det ska också bli en bättre övervakning och registrering av fåglar. I USA finns ett tätt samarbete mellan lantbruks- hälso- och inrikesministeriet och intressenter i industrin för att förbättra beredskapsplanerna, om de smittsamma typerna av fågelinfluensa skulle bryta ut. Källa: MaskinBladet /Nils

tappningen av sav från björkar under tidig vår. Sav som används till vitt vin. Därmed ökar värdet på björkarna i skogen kraftigt. Proceduren att borra hål i björken och därefter tappa ut och hämta hem saven är ett tidsbegränsat arbete. Men finns det många björkar så kan det kanske bli ett heldagsjobb för någon under denna begränsade tid. Därefter följer ytterligare arbete!

Samhället idag tycks bli allt mer stressande. Därför kan kanske en del ägare av skog och mark ordna något för dessa stressade människor i eller nära naturen. Även detta kan kanske ge stora kontakter och gemenskap.

Eftersom allt i Leader+ är ett samarbete blir det även ett lagarbete. Alla deltagare ingår i ett team. Allt detta kan ge många arbetstillfällen, både för människor i närheten, halvtidssjukskrivna och andra som kanske blivit arbetslösa på grund av företagsnedläggelse.

Nu när hela jordbruket står inför föränd-

Bra grisår 2006 att vänta

-Nedgången i grispriserna är mindre efter jul än vanligt och jag väntar att svackan i januari bli kortvarigare än tidigare år. Jag är optimistisk inför nya året och jag tror på ett bra 2006 för grisproduktionen, säger Peter Rasztar.

-Vi har nästan ingen slaktkö i Sverige och jag tror på en stabil europeisk marknad under året. Vi får mindre slakt och ibland rejäl brist på griskött. Det är alltså många positiva faktorer just nu, som väntas hålla grispriset uppe under nästa år.

ringar på grund av EUs ändrade regler är detta kanske en möjlighet för landbygden att leva vidare med helt andra inkomstkällor än just det direkta jordbruket. Samtidigt deltar alla i en gemenskap. Ingen behöver bli ensam. Detta kan ju även vara intressant och givande för äldre människor, även om de är pensionerade. Just att deltaga i en gemenskap är ofta obetalbart. Pensionärer har ju ändå en viss ersättning (pension) för tidigare insatser i samhället samt kunskap.

Nils Andersson

Camilla Sandenskog vd för Svenska Ägg

Camilla Sandenskog började som vd vid Svenska Ägg vid nyår. Hon är agronom och kommer närmast från en tjänst som produktchef vid Swedish Meats och har tidigare jobbat på Ekokött och Hushållningssällskapet i Uppsala. /LG

Sunt klimat till sunda grisar!

A-HYT-TEN

Hyddor och alla tillbehör för

Frilandsgrisar

A-HYT-TEN D - 243 40 Eckernförde
☎ 0049 4351 812 -99 Fax -90

SLP

Tunna skivor ger bra grispris 2006!

SLP PÄRSONS-koncernen skapar med investeringar och nya produkter ekonomiska resurser för fortsatt god lönsamhet. Tunna Skivor är ett bra exempel på innovationer som skapat god lönsamhet hos oss och hög betalningsförmåga.

Från nyår höjde vi avräkningspriset ytterligare! Vi ska jobba hårt för ett bra pris 2006!

Vi vill samarbeta med dig som är leverantör, för att hela produktionskedjan ska fortsätta att vara lönsam och betalar därför alltid bästa möjliga avräkningspris.

Ta kontakt med oss för ytterligare information om SLP! Du är välkommen att ringa Kenneth Persson på tel 070-335 03 35, eller Anders Nilsson på tel 070-935 09 62, eller tel 042-17 54 00.
www.slakteriprodukter.se

tunna skivor

Störst i Sverige på skivad smörgåsmat!